

norsk FILATELISTISK TIDSSKRIFT

TIDSSKRIFT
FOR FRIMERKESAMLERE
UTGITT AV NORSK FILATELISTFORBUND

REDAKTØR: JARLE O. STENS DAL

Redaksjonens adresse:

Postboks 46 — Høvik

NR. 11

NOVEMBER 1946

5. ÅRG.

Oslo Filatelist-Klub

11. desember 1886 〰 11. desember 1946

Menneskets trang til å samle er sikkert like gammel som mennesket selv. Historien beretter om mange store samlere. Samlertrangen kan også bli mani og gi seg høyst eiendommelige utslag. Men som regel har den en meget fornuftig årsak, og den har i årtusener gitt sine utøvere en uendelighet av glede og tilfredsstillelse. Det er derfor ikke det minste rart at frimerker er blitt samlet helt siden de først så dagens lys i England i 1840. Allerede i de første år etterpå finner vi spor av de første frimerkesamlere. Med den stadige økning av frimerkeutgivende land økte også samlerskaren. Norge fikk sine første frimerker 1. januar 1855, og det er ikke usannsynlig at det allerede den gang fantes norske frimerkesamlere. Men de første påviselige spor stammer fra omkring 1860. Blant pionerene finner vi brødrene Jacob og Chr. E. Fischer. Den første døde allerede i 1890, men broren levde helt til 1935 og var til det siste interessert i sin gamle hobby. Disse to stiftet i 1870 en forening av frimerkesamlere, som dog hurtig oppløstes.

Den 18. september 1886 ble Frimärksamlare-Föreningen i Stockholm stiftet. Den danner grunnlaget for den nåværende Sveriges Filatelist-Förening. Like etterpå kom ytterligere et par svenske foreninger, som seinere er oppløst. Om dette har vært den impuls som var nødvendig for å sette arbeidet i gang også i Norge, eller om tiden rett og slett var moden for en norsk forening er ikke godt å si, noen forbindelse har i alle fall ikke kunnet påvises, men den 11. desember 1886 ble Christiania Filatelist-Klub stiftet. Møtetiden var kl. 17, stedet var Jacob Fischers lille butikk for omsetning av frimerker i Rådhusgt. 1 og 3, og stifterne var Jacob Fischer, Aksel S. Steen, C. Kjennerud, Gottfr. Pleum, Chr. Røyem, Joh. P. W. Solberg, Herman Gundersen, Cato Aall Flood, Axel Beck, Heinrich Scheller, G. Heesch og Nils Larsen. Det var også 3 andre som hadde en viss forbindelse med stiftelsen, en av dem var også tilstede på møtet, de andre to har aldri vist seg i klubben, men ingen av dem har spilt noen rolle i klubbens liv. Det er

de 13 navngitte herrer som alltid har vært regnet som klubbens stiftere. Gottfr. Pleym hadde sendt ut innbydelsen, og han fikk derfor tilnavnet «Filateliens Fader i Norge». Fra den 1. februar 1926 ble klubbens navn endret til Oslo Filatelist-Klub. Alle stifterne er nå døde. Den lengst levende var Cato Aall Flood, som var den eneste av dem som fikk oppleve 50 års jubileet.

Flere av klubbens fedre kom til å spille en stor rolle i dens seinere liv. Aksel S. Steen, den seinere direktør for meteorologisk institutt, var således formann i hele 20 år, en rekord som neppe vil bli slått. Av de andre er antagelig Nils Larsen, alles «Nille», best kjent i dag. Han var en utrettelig visedikter og meget av en skuespiller. Han er bl. a. forfatter av klubbens Hornsang. Men Steen gikk ham en høy gang. Hans «Mærke-Steen»-er, hvorav det ble mange i årenes løp, er endog i dag nær uovertruffet i sitt vidde. Han er også forfatter av Avsløringssangen. I 1889 fikk klubben et medlem som vel må karakteriseres som «Norges festfilatelist nr. 1», nemlig Kr. Grimsgaard. Han har strødd om seg med vits, stiftet klubbens orden «Det gyldne Posthorn», den private festfilatelistiske orden «Den glade Gauk», har vært medlem av utallige festkomiteer, helt til det siste har han også vært klubbens førstedanser, et sjarmerende menneske som bare har venner. Han er «still going strong», og en flittig gjest på klubbens møter. Seinere kom Justus Anderssen til. Et festmenneske, betydelig både som visedikter og festtaler, vittig, slagferdig og med en elegant form. I det hele tatt har klubben alltid lagt stor vekt på festfilateli som en avspenning i det daglige, mere alvorlige arbeid. Kameratskapet har alltid vært gitt en framtrekkende plass. Da klubben var liten, var dette lett å gjennomføre. Med det store medlemstall som klubben etter hvert nådde, lot den opprinnelige form seg ikke lenger opprettholde. I stedet har det dannet seg kameratskapskretser innen den større ramme, og klubben har bevisst søkt å framelske en kameratslig ånd mellom medlemmene. Det nære samkvem som derved oppsto har sikkert hatt sin store filatelistiske betydning både for klubben og de enkelte deltagere.

Det selskapelige samvær er bare en liten, om enn viktig side av klubbens virke.

Som Norges eneste filatelistisklubb i de første 25 år av sin eksistens, ble dens liv uvegerlig også uttrykk for norsk filatelistisk liv. Fra 1911 og utover er det stiftet en rekke andre klubber, men som den eldste og største har Oslo Filatelist-Klub spilt en dominerende rolle, og den har alltid vært seg sitt ansvar bevisst.

Til å begynne med var klubbens formål vesentlig begrenset til å øke medlemmenes samlinger. Trangen til økt samarbeid ga støtet til de nordiske filatelist-kongresser, som kjennetegner årene 1893—1910, og til dannelsen av Nordisk Filatelist Forbund, som trådte i virksomhet fra 1. januar 1897. Samtidig begynte også «Nordisk Filatelistisk Tidsskrift» å komme ut som organ for det nye forbund. Tidsskriftet var stiftet alt 1. januar 1894, som organ for den norske og en del svenske klubber, ved en sammenslutning av det norske «Nordisk Frimærkeblad» og det svenske «Tidning för Frimärkssamlare».

Oslo Filatelist-Klubs virksomhet var i de første 25 år for øvrig preget av foredragene og byttevirksomheten. Foredragene omhandlet ofte medlemmenes egne arbeider, og bærer preg av et etter forholdene meget høyt nivå. Klubben vokste sterkt, og fikk en mengde alvorlig arbeidende medlemmer. Av foredragsholderne i denne tid kan nevnes Chr. E. Fischer, Aksel S. Steen, Henrik Dethloff, Wilh. Hiorth, J. E. Thomle, Rudolf Falck og P. A. Mossin. I 1908 kom Justus Anderssen inn i klubben. Han ble meget hurtig dens ledende navn. Gjennom sine metodiske arbeider gjorde han både seg selv og klubben internasjonalt kjent. Derved får norsk filateli det store vingefang. Han både endret synet på mangt og meget innen norsk filateli, og ga støtet til at klubben tok opp sitt arbeid på en langt bredere basis enn før. Dette gir seg bl. a. utslag i de store utstillinger. Den første begynnelse ble gjort da klubben på jubileumsutstillingen i 1914 arrangerte den første utstilling av Norges frimerker i Postverkets paviljong. Samtidig begynte Dethloff og Anderssen offentliggjørelsen i Nordisk Filatelistisk Tidsskrift av sitt store arbeid «Norges Frimerker 1855—1914». Klubben sendte det ut i bokform i 1915. I 1924 ble det sendt ut i ny, sterkt forøket og omarbeidet utgave som «Norges Frimerker 1855—1925». I 1918 holdtes den første interskandinaviske utstilling i

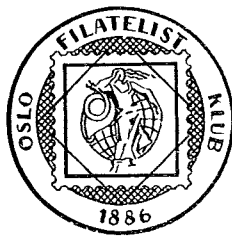
1

Hav Blev den 11 December afholdt efter Indbydelse fra Hr. Gottfr. Pleym et Møde hos Hr. Jacob Fischer for at raadslaa om Oprettelse af en Frimærkesamlerforening. Til Mødet havde undertegnede Herrer indfundet sig. Til Dirigent valgtes Hr. Cand. C. Fischer og til Sekretær Hr. Kopist A. Beck. Der besluttedes: At der oprettes en Frimærkesamlerforening under Navn af «Christiania Filatelist-Klub». Indtrædelsesgebyr bestemtes foreløbig til 1 en Krone. Hr. Flood, C. Fischer og G. Pleym erklærede sig villige til udarbejde Forslag til Statuter for Klubben, hvilke Statuter blive at gennemgaa og vedtage paa et Møde der besluttedes afholdt Mandag den 20 December Kl. 8 hos H. Flood, Pilestrædet 37.

Gottfr. Pleym Aksel S. Steen C. Kjennerud Chr. Røyem Jacob Fischér
 Chr. E. Fischer A. C. A. Beck Heinrich Scheller Nicolay Jacobsen G. Heesch
 Nils Larsen Cato Aall Flood Herman Gundersen Johan P. W. Solberg

Aar 1886 den 11 December afholdtes efter Indbydelse fra Hr. Gottfr. Pleym et Møde hos Hr. Jacob Fischer for at raadslaa om Oprettelse af en Frimærkesamlerforening. Til Mødet havde undertegnede Herrer indfundet sig. Til Dirigent valgtes Hr. Cand. C. Fischer og til Sekretær Hr. Kopist A. Beck. Der besluttedes: At der oprettes en Frimærkesamlerforening under Navn af «Christiania Filatelist-Klub». Indtrædelsesgebyr bestemtes foreløbig til 1 en Krone. Hr. Flood, C. Fischer og G. Pleym erklærede sig villige til udarbejde Forslag til Statuter for Klubben, hvilke Statuter blive at gennemgaa og vedtage paa et Møde der besluttedes afholdt Mandag den 20 December Kl. 8 hos H. Flood, Pilestrædet 37.

Gottfr. Pleum Aksel S. Steen C. Kjennerud Chr. Røyem Jacob Fischér
 Chr. E. Fischer A. C. A. Beck Heinrich Scheller Nicolay Jacobsen G. Heesch
 Nils Larsen Cato Aall Flood Herman Gundersen Johan P. W. Solberg

Oslo Filatelist-Klub

feirer sin 60 års stiftelsesdag med en fest i
GRAND HOTEL

onsdag 11. desember 1946 kl. 18,30

PROGRAM:

BANKETT I ROCOCOSALEN

KAFFE AVEC I SELSKAPSSALONGENE I 2. ETASJE

ORDENSKAPITEL I «DET GYLDNE POSTHORN»

SELSKAPELIG SAMVÆR MED DANS

NATTMAT

Kontingent kr. 45,00

Antrekk: Galla (eller smoking) med ordensdekorasjoner

Deltakere må tegne seg og løse adgangskort senest mandag 2. desember på liste utlagt hos frk. Olga Strand, Tollbugt. 35, telefon 27 438, eller på medlemsmøte 2. desember. Utenbys kan også tegne seg hos Alf G. Johnsen, Kirkegt. 15, telefon 17 380. Deltakerantallet er begrenset.

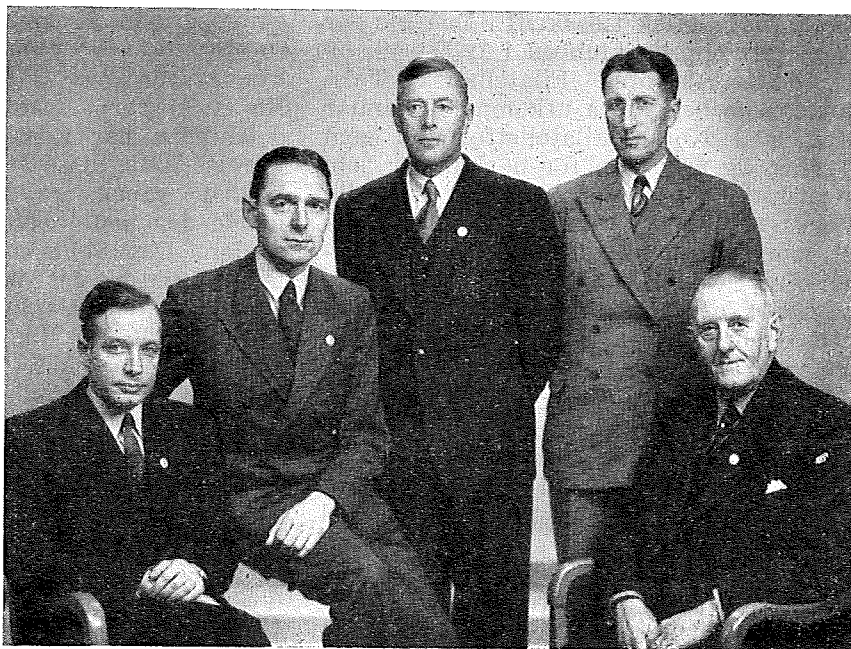
STYRET

v/ Arnstein Berntsen
formann

FESTKOMITÉEN

v/ Alf G. Johnsen
formann

Fra venstre: Arnstein Berntsen, Tor Joh. M. Holtan, Jorulf G. Jensen, Anders Trøsvik, Alf G. Johnsen.

Oslo, og i 1924 gikk klubben et skritt videre og arrangerte den første internasjonale utstilling, som ble av betydelige dimensjoner og fikk sterkt rosende omtale ute i verden. I 1930 holdt klubben en retrospektiv utstilling av Norges frimerker, den mest fullstendige samling som noen gang har vært vist fram. Den ga bl. a. støtet til at problemet med platineringen av Norge nr. 1 ble løst. Under krigen arrangerte klubben to utstillinger. Den største var De-No-La utstillingen i 1942. Den ble både filatelistisk og økonomisk en stor suksess, det siste takket være den enorme interesse for frimerkesamling under krigen.

Publikasjonsvirksomheten har omfattet også andre mindre arbeider av Justus Anderssen. I 1915 kom «Frimarkesamlerens ABC», utarbeidet av Anderssen og Dethloff. Det neste betydelige verk som klubben ga ut er det verk som er blitt uundværlig for enhver samler av Norges frimerker, nemlig Norgeskatalogen, eller som dens offisielle tittel lyder: «Katalog over Norges frimerker». Arbeidet med en katalog ble tatt opp av klubben alt i 1899, med Dethloff som medlem av komiteen, men tiden var ennå ikke moden for å utgi

et slikt arbeid, og noe resultat fikk man den gang ikke, skjønt komiteen var i arbeid så seint som i 1905. Ideen var gang på gang fremme i klubbens diskusjoner. Gjennom de store resultater som var nådd gjennom Justus Anderssens og hans medarbeideres forskninger, fant klubben at tiden var inne i 1928 til å sette i gang arbeidet; i komiteen ble bl. a. Justus Anderssen og Johs. Jellestad valgt inn, og etter et overraskende hurtig arbeid forelå katalogen i sin første utgave i 1929. Klubben har seinere sendt ut nye utgaver i 1933, 1939, 1940, 1942, 1943 og 1945. I tilslutning til katalogen lot klubben utarbeide et Norgesalbum, som ble sendt ut i 1930. «Fortegnelse over norske poststempler 1846—1894» av Stian Sannes kom ut i 1941. Klubbens historie for de første 25 år ble trykt i 1911, og for de neste 25 år i 1936. De festfilatelistiske minner er samlet og utgitt i bokform i fire hefter: «Glade Minner I—IV».

På et møte i klubben under utstillingen i 1930 ble spørsmålet om dannelsen av et norsk filatelistforbund reist. Det ble stiftet i Stavanger i 1931.

En av de planer som også Justus Anderssen arbeidet med, var utgivelsen av et

norsk filatelistisk tidsskrift. Den ble for alvor tatt opp av klubben i 1939—40, og resulterte i Norsk Filatelistisk Tidsskrift, som begynte å utkomme 1. januar 1942 med Norsk Filatelistforbund som utgiver, og er organ for de klubber som er tilsluttet forbundet. Omtrent samtidig besluttet klubben å samle i en håndbok alt som i dag er kjent om de norske frimerker. Utgivelsesretten ble i 1944 overdratt til Norsk Filatelistforbund, sammen med et bidrag fra klubben til å dekke noe av utgiftene med.

Norsk filatelist mest eksklusive medalje, «Anderssen-Dethloff-medaljen» ble stiftet av klubben i 1942. Den er bare utdelt én gang hittil, nemlig i 1944 til Justus Anderssens venn og arvtager, Johs. Jellestad i Bergen.

Det er uunngåelig at det i løpet av så lang tid som 60 år inntreffer både opp- og nedgangstider. Klubbens liv har tatt preg av dette. Men alltid har det innen klubben vært å finne en liten krets som har vært villig til å ta på seg arbeidet med å holde maskineriet i gang. Mens 1920-årenes pengerikelighet hadde ført med seg en stadig økning i klubbens medlemstall, som fra 13 ved stiftelsen var økt til 826 ved 40-års jubileet i 1926, var tallet ved 50-års jubileet sunket til 505. Det ble da også feiret i en typisk ned-

gangsperiode. Krigen stengte for de fleste former for avspenning, og brakte derved nye skarer over i filatelistenes rekker. Nå er klubbens medlemstall 844.

Klubben har ført en omvankende tilværelse i alle disse årene. Særlig var forholdene vanskelige under krigen — da hadde den møtelokale på tre forskjellige steder. Den voldsomme økning i fram-møtet gjorde det ikke lettere å finne egnede lokaler. Heldigvis har klubben dog fått beholde sitt lille, om enn høyst utilfredsstillende lokale på Stortorget, hvor den har sitt kontor og bibliotek. I jubileumsåret 1946 er klubben atter vendt tilbake til Oslo Handelsstand, hvor medlemmene finner seg vel til rette. Tidligere har klubben 2 ganger hatt fast møtelokale i Handelsstanden, så den er på gamle tomter. Det har i de seinere år vært arbeidet meget energisk for å skaffe midler til et Filateliens hus i Oslo. Måtte det lykkes.

Etter omstilling til normal fredsvirk-somhet går Oslo Filatelist-Klub inn i sitt 61de år. Den har en interessert medlemsmasse, en ung og energisk ledelse og — noe som er av stor betydning — en velordnet økonomi. Alle betingelser for en fortsatt blomstring er således til stede.

Vivat, crescat, floreat!

Viggo Dunér.

Bergens Filatelist-Klub

11. desember 1911—11. desember 1946

Det fortelles, at der i Bergen for meget, meget lenge siden, gikk endel unge menn omkring og skulte på hinannen og undredes på hvorledes de skulle bli kjent og komme i kontakt med hinannen, så de fikk anledning til å betro sine hemmeligheter for hverandre.

Saken var nemlig den, at de alle samlet på frimerker og det var jo en ting som man måtte være meget forsiktig med å røpe for andre enn de, som hadde samme interesse.

En av disse unge menn, som vel var et strå vassere enn de øvrige hadde imidler-

tid fått oppsporet, at en likesinnet i hobyen å samle frimerker var medlem av en sjakk-klubb. Han gjorde da straks første trekk, meldte seg inn i samme klubb og gjorde her bekjennskap med vedkommende herre.

Den unge mann var Bergens Filatelist-Klubs nr. 1, Hroar Grundtvig. Og herren var klubbens nr. 5, dr. N. Kahrs.

Disse to betrodde så hverandre sine ønskemål og Kahrs røpet navnene på de andre han kjente til, som var besatt av basillen.

Siden de led av samme — visstnok

ufarlige — smittsomme sykdom falt det naturlig, at de sluttet seg sammen og fortalte hverandre om hvorledes sykdommen forløp og hvilke symptomer den etterhvert viste seg å ha.

Alle hadde det felles, at de soknet til Kristiania Filatelist-Klub, men da de var filatelister av liv og sjel og gode bypatrioter, så gremmet det dem, at de skulle betale avgift til hovedstaden og ikke ha sin fulle selvstendighet i en forening med sete i Bergen.

Det som imidlertid manglet var et hovednummer eller skal vi si et høvdingennummer.

Fru Filatelia inne i Kristiania var ikke en riktig snild dame.

Hun var på det tidspunkt en ung dame og ikke fylt 25 år. Hun var som de fleste unge kvinner sjalu og ønsket ikke noen rivalinne i Bergen og mente, at herrene i Bergen hadde det bra som de hadde det under hennes ledelse, ja en av dem hadde også til oppmuntring blitt medlem av hennes tidsskrifts redaksjon. Hva kunne de mere forlange?

Nå ville imidlertid skjebnen, at en av fru Filatelias beste sønner i Kristiania utvandret til Bergen. Han ble straks «huket» og kunne ikke motstå det «lokkende» tilbud om å bli høvding for en selvstendig filatelistklubb i den gamle stad Bergen.

Høvdingeemnet var klubbens nr. 9, skattefogd Thomle.

Da først høvdingeemnet var funnet gikk det fort med klubbens fødsel.

Den så dagens lys — 2 dager for tidlig — lørdag 9. desember 1911 kl. 9 aften på daværende Hotel Metropol.

Det er jo alltid vanskelig å forklare, hvorfor et barn kommer for tidlig til verden. Det kan ha mange årsaker, men i dette tilfelle behøvde man ikke være doktor for å stille en riktig diagnose.

Den velskapte datterklubb i Bergen ville være med å gratulere sin moderklubb i Kristiania på den 25 årige fødselsdag som det år holdtes den 9. istedenfor den 11. desember.

Lykkønskningstelegrammet lød:

«Bergens Filatelistklubb stiftet idag sender Kristiania Filatelist-Klub sine hjerteligste lykkønskninger til 25 års jubileet. Vi håper på godt samarbeide i fremtiden».

Telegrammet var undertegnet av barnets 11 fedre:

Borthen, Egidius, Ellingsen, Grundvig,

Kahrs, Laastad, Sars, Svendsen, Thomle og Wiig.

Disse herrer er således Bergens Filatelist-Klubs stiftere.

Den konstituerende generalforsamling holdtes den 11. desember 1911 og regnes som klubbens egentlige stiftelsesdag.

Som klubbens første styre ble valgt:

d' herrer Thomle, Laastad og Grundtvig, med Thomle som formann.

Det ble overdratt det valgte styre å utarbeide forslag til lover. Som møte-aften valgtes tirsdag med 2 møter i måneden i vinterhalvåret, nemlig 1. og 3. tirsdag.

På første møte 16. januar 1912 ble så klubbens lover vedtatt og styret bemyndiget til å melde klubben inn i Nordisk Filatelist Forbund, som i brev av 22. mai 1912 bekreftet at klubben enstemmig var opptatt som medlem. Samtidig meddelte forbundet, at hvis ikke noe særlig valgfant sted, tiltrer klubbens formann delegasjonen.

Denne praksis er seinere gått igjen år etter år, idet klubben aldri har valgt noen spesiell representant til delegasjonen.

Møtested for klubben var i den første tid Viktoria Hotel, ved byparken. På møtene, som etterhvert utviklet seg til koselige kameratslige samvær, hvor der vel nok ble snakket frimerker, ble utfoldet megen humor.

Medlemmene ble herved sammensveiset på den best mulige måte.

De forskjellige medlemmer framviste etter tur sine samlinger, der ble holdt foredrag og diskutert filatelistiske emner, men som regel endte disse diskusjoner hurtig med å gå over i gemytlighet, der som oftest ble ledet av dr. Laastad.

Foredragsholderne i den første tid var d' herrer Grundtvig, Kahrs og Thomle.

Klubben trivedes og arbeidet seg hurtig framover såvel hva antall medlemmer angikk, som det å skaffe interessant og godt stoff til møtene. Praktisk talt alt som i denne tid foregikk i filatelistverdenen ble foredratt og luftet på møtene. Grundtvig som var klubbens første bytteforstander, skaffet til veie gode utvalg og omsetningen var bra.

Det viste seg således, at klubben var levedyktig og berettiget.

Imidlertid varte det ikke lenge før der ble gjort et alvorlig attentat på klubbens selvstendighet.

1. november 1912 mottok Bergens Filatelist-Klub en meddelelse fra Kristiania Filatelist-Klub om at man i denne klubb hadde under overveielse å søke å få istand en sammenslutning av norske filatelist-klubber og at man i den anledning hadde nedsatt en komité til å framkomme med forslag til forandring av K. F. K.s statutter, som muliggjør en sådan ordning.

Man utba seg B. F. K.s uttalelse i den anledning.

B. F. K.s styre svarte avvisende på K. F. K.s skrivelse, idet man mente, at det stred mot klubbens formål å inngå som en filial av K. F. K.

Derimot var man villig til å drøfte spørsmålet om en sammenslutning på basis av full likestillhet, men da K. F. K. er så stor i forhold til B. F. K. uttalte man også, at der kunne oppstå fare for avhengighet av den større klubb. Forøvrig mente B. F. K. at det var unødvendig med en sådan sammenslutning, da man allerede hadde en lignende i Nordisk Filatelist Forbund, hvorav B. F. K. var medlem.

Gjennom dette avvisende svar ble saken skrinlagt og klubbens selvstendighet reddet.

Ser man idag på forholdene innen norsk filateli, så må man vel kunne dra den slutning, at det var til gagn for denne og for samarbeidet innen norske klubber, at K. F. K.s forslag om sammenslutning ikke lyktes.

Dessverre fikk klubben kun beholde Thomle som formann i det første år, idet han allerede i slutten av 1912 ble utnevnt til departementsjef i Oslo og flyttet fra byen.

Han hadde imidlertid i den korte tid, han fungerte som formann, nedlagt et

interessert arbeid og fått klubben konsolidert.

Etter herr Thomle ble dr. Laastad formann. Han fratrådte allerede etter et års forløp og etterfulgtes av h. r. advokat Wiise, som fungerte i et år, hvorefter dr. Laastad ble formann igjen i et år. Så ble endelig den drivende kraft i klubbens første 14 år valgt til formann. Nemlig kontorsjef Hroar Grundtvig.

Med ham som leder arbeidet klubben seg godt opp. Medlemstallet steg og interessen vokste. Grundtvig hadde jo fra tidligere en lang filatelistisk fortid bak seg. Han var i besittelse av store kunnskaper om vår hobby og dertil en erfaren og interessert filatelist, hvis artikler i Nordisk Filatelistisk Tidsskrift, særlig om Norge, hadde gjort hans navn kjent over hele Norden.

Noe som er mindre kjent er, at Grundtvig allerede i 1910 fikk samlet en del yngre samlere i Bergen i en klubb, som ble stiftet 25. november 1910 og fikk navnet — Bergens Yngre Filatelistforening. Den omfattet samlere i alderen 13—18 år og eksisterte i et par år. Klubben holdt sine møter hos Grundtvig en gang om uken og medlemmene, hvis antall lå omkring 12 var meget interesserte. Klubben var imidlertid ikke så levedyktig at den kunne stå på egne ben og da stifteren — Grundtvig — ikke fikk tid til å beskjeftige seg med den i den utstrekning som var nødvendig for dens beståen, hensyknnet den helt og ble oppløst. Dette var historien om den første juniorklubb for samlere i Bergen og en forløper til Bergens Filatelist-Klub.

Grundtvig var i sin formannstid utrettelig med å gjøre møtene så lærerike og underholdende som mulig. Han holdt således et stort antall foredrag om filatelistiske emner og demonstrerte egne og andres samlinger. Medlemmene lærte meget av Grundtvig og man kan med god grunn si, at han i sin formannstid utdannet de medlemmer til filatelister, som seinere avløste ham som formann m. m.

En av disse var bokholder James Lindén, som ble opptatt som medlem av klubben allerede 11. desember 1912.

I Lindén hadde Grundtvig sin beste støtte under hele sin 9 årige formannstid. Han var klubbens sekretær, bytteforstander og altnuligmann for ikke å si det umuliges mann under den vanskelige tid etter Bergensbrannen 15. januar 1916.

Til samlerne.

Jeg anmoder herved eiere av større general- og spesialsamlinger fra Europa ogjeller oversjøiske land om velvilligst å sette seg i forbindelse med meg. Oppgi land eller områder og om De er villig til å låne ut merker til tidsskriftet for klisjeer.

Redaktøren.

Grundtvig sier om Lindén i sine minner fra klubbens første 14 årige levetid:

«På dette møte (11. des. 1912) ble opptaget James Lindén som nyt medlem. Med ham fikk klubben et av sine mest interessante og aktive medlemmer, en filatelist som med usvigelig kjærlighet til stoffet nedlagde et meget stort arbeide både i behandlingen av sit materiel som i studiet av dette, likesom han var et fremragende klubmedlem, der aldrig nogensinde sparede sig selv eller undslo sig, når der var tale om å appellere til hans arbeidskraft eller kundskaber. Han har i vesentlig grad bidraget til at klubben kom frelst gjennom de vanskelige år og har vokset sig stor og sterk. Det var derfor også en særdeles vel fortjent påskjønnelse, da han senere i klubbens historie blev valgt til formand og bekledte denne plads med den største honnør».

Disse ord underskriver jeg i fullt mon.

Den nedgangstid for klubben, som fulgte etter Bergensbrannen i 1916 ble imidlertid ved iherdig arbeid fra styrets side stanset og klubbarbeidet kom etter hvert over i normale forhold.

Flere nye medlemmer kom med i klubben, som seinare skulle spille en stor rolle såvel i norsk filateli som i filatelian forøvrig. Jeg skal her nevne skipsreder Abraham Odfjell 18. mai 1917 og elektrotekniker Johs. Jellestad 15. januar 1919.

At interessen for klubben ble større etter hvert bidro også at styret fikk medlemmene til å delta med kollektiv-samling på K. F. K.s utstilling 1918.

Men den største begivenhet under Grundtvigs formannstid var sikkert den av klubben holdte frimerkeutstilling i «Permanenten» 25. oktober—2. november 1919.

Denne utstilling ble en stor suksess både filatelistisk og økonomisk. Den ble omfattet med stor interesse av publikum og bidro sikkert i høy grad til å fremme interessen for samling av frimerker her i Bergen.

De fornemste utstillere var de herrer:

H. Ameln, Gjerding, Grundtvig, Odfjell og Karl Torjussen, K. F. K.s daværende formann.

Herr Torjussen hadde også bidratt med råd og dåd ved utstillingens planleggelse og montering.

I 1923 erholdt Odfjell gullmedalje for sin 5 bind store Norgessamling. Denne

samling var på sin tid den største og filatelistisk sett den best bearbejdede samling av Norges frimerker i verden. Den var også en gullgrube for våre filatelister og har derfor hatt en enestående betydning for norsk filateli.

Året deretter, 1924 — Kristiania bys 300 års jubileum — ble dette jubileum feiret av filatelistene ved en stor internasjonal utstilling i Kristiania arrangert av Kristiania Filatelist-Klub i tiden 19.—28. september. Av klubbens medlemmer deltok Angell Jacobsen, Baade-Mathisen, Jellestad, Odfjell og Schou med sine samlinger, som innbrakte sine eiere gull-, sølv- og bronsemedaljer samt pokaler m. m. B. F. K. deltok også i utstillingen utenfor konkurranse med opplætninger av kong Oscar-utgavens skillingsmerker m. m.

Som et tidens tegn etter forrige verdenskrig vil jeg nevne en episode fra klubbens stiftelsesdags fest 8. desember 1923.

Da man skulle ta fatt på bordets gleder oppdaget man at man var blitt en million mark rikere, ti ved hver kuvert lå der en seddel, som frikostig var skjenket av en av klubbens medlemmer, som var bankmann.

Den var altså ekte nok. Formannen nyttet denne situasjon i sin tale med å si, at han for sitt vedkommende aldri hadde vært i selskap med så mange millionærer.

Etter at Grundtvig på generalforsamlingen i 1925 bestemt hadde frasagt seg gjenvalg som formann ble arkitekt Einar Osc. Schou valgt som hans etterfølger.

Om ham sa Lindén — som ble formann for klubben i 1932 — i sin tale for klubben ved 25 års festen:

«Han var overordentlig interessert i sitt arbeide for klubben. I de 7 år han var formann, gikk medlemstallet stadig fremad. Han hadde en egen evne til å få medlemmene til å møte frem. Av sine betydelige samlinger fandt han alltid noget nytt frem til å demonstrere i klubben og de foredrag han holdt, er utallige. Han gjorde også hva han kunne for å få medlemmene til å vise frem sine samlinger, desverre ikke alltid med resultat. Han fratrådte i 1932. Arkitekt Schou var i flere år medlem av Norsk Filatelistforbunds styre i den første 3 års periode.»

I 1925 ble J. Jellestad bytteforstander og var det til 1928, da han ble avløst av Trygve Haaland.

Bergens Filatelist-Klubs juniorklubb ble

opprettet etter beslutning på møte 18. januar 1927 etter forslag av formannen arkitekt Schou.

Den var i de første år en meget livlig klubb med mange interesserte medlemmer. Den holdt også utstilling i «Permanenten» i 1929.

Som representanter for seniorklubben nedlagte B. F. S.s medlemmer Aarø, Jellestad, Lindén, Normann Pedersen og Sigurd Pedersen et godt arbeid, men etter hvert som disse medlemmer ikke lenger kunne ofre den nødvendige tid for juniorene og denne dertil manglet medlemmer som var egnet til å lede den, hensyknnet den helt og ble oppløst i 1941. Siden har det stadig vært på tapetet å gjenopprette en juniorklubb uten at det hittil har lyktes å få en sådan istand til tross for at der her i Bergen er mange samlere blant ungdommen.

På klubbens 16-årige stiftelsesdag 10. desember 1927 foreslo skipsreder Odfjell at der opprettes en bytteklubb for spesial-samlere av Norge (B.S.N.). Den ble vedtatt opprettet på møte 13. desember 1927.

Til styre i denne ble valgt: Formann: Odfjell, viseformann: Schou og som sekretær og kasserer: Jellestad.

Jellestad var klubbens drivende kraft og redigerte klubbens månedlige medlemsblad. Ifølge sin art hadde klubben ikke noe stort medlemsantall, men medlemmene var til gjengjeld i høy grad prominente filatelister. Disse var Justus Anderssen, Per Gjerding, C. M. Henriksen, Benn Johnsen, P. A. Mossin, Steenstrup og H. L. Lindquist, New York, for bare å nevne noen navner.

Klubben eksisterer ennå, men hadde sin glanstid i årene 1928—1931 da dens medlemsblad kom ut. Det gamle styre sitter fremdeles.

Klubben arbeidet også i 1928 gjennom Lindén med å få istand en revisjon av Europakatalogens oppsetning av norske frimerker, men fra utgiverens side ble intet gjort for å imøtekomme våre henvendelser.

I 1928 ble Jellestad innvalgt i en komité, som var opprettet av O. F. K. for prisnotering av norske frimerker.

Seinere ble han medlem av redaksjonskomiteen for Norgeskatalogen, som kom ut året etter. Har siden vært og er fremdeles en av de fremste medlemmer av vår populære katalogs redaksjonskomité.

I møte den 13. mai 1930 forelå til behandling forslag fra Oslo Filatelist-Klub om opprettelse av et Norsk Filatelistforbund. B. F. K. sluttet seg enstemmig til dette forslag. Forbundet ble stiftet på konsituerende møte i Stavanger 13.—14. juni 1930.

I tiden 24. mai—1. juni 1930 ble 75 års dagen for frimerkets innførelse i Norge feiret i Oslo ved en retrospektiv utstilling av Norges frimerker. Vår klubb representertes på denne utstilling ved 2 spesial-samlinger, nemlig Jellestads samling av skillingsutgaven 1872—75 og Schous samling av øreutgavene 1882—85.

Ikke lenge etter denne utstilling — hvor 39 blokken av Norge nr. 1 var blant de mange sjeldne objekter — utførte våre medlemmer Jellestad og Odfjell det storverk å opplate vårt klassiske merke Norge nr. 1. Det var i august 1930.

I Nordisk Filatelistisk Tidsskrift nr. 1 1930 uttalte dr. Justus Anderssen:

«Det synes mig å være en stolt opgave for den ledende klubb innen Norge — Oslo Filatelist-Klub — å søke etablert et intimt samarbeide mellem de mange som på egen hånd sysler med dette arbejde» (oppplating av Norge nr. 1).

Det ble de 2 bergenske filatelister som løste oppgaven. De hadde på egen hånd etablert det samarbeid, som dr. Anderssen ønsket å få i stand.

Deres «samarbeidsmenn» var de herrer Goodfellow, Lindquist, Justus Anderssen, Mossin og E. O. Schou.

Det samarbeid mellom utenlandske og norske filatelister som fant sted for å løse denne — den største oppgave i norsk filateli — var så ideelt, som man kunne ønske seg og det kunne stå som et forbilde for forskningen innen filateli.

Jeg hadde i den tid jeg var formann i B. F. K. den glede å se klubben vokse såvel i medlemstall som i økonomisk henseende. Mange store oppgaver av filatelistisk og organisasjonsmessig art var løst og intet tydet på at interessen var slappet av. Jeg kunne derfor med god samvittighet på generalforsamlingen 1932 overlate roret til en av klubbens mest fortjente og interesserte medlemmer, herr bokholder James Lindén.

Under hans formannstid, som også var en 7 års periode — 1932—1939 — arbeidet klubben seg videre framover.

Ved Det Nordiske Filatelistforbunds

møte i København 1932 var klubben representert ved dr. Justus Anderssen.

Jellestad ble samme år valgt inn i redaksjonen for Nordisk Filatelistisk Tidsskrift og på Norsk Filatelistforbunds første landsmøte i Oslo i juni 1934 ble han innvalgt i styret.

I 1936 feiret klubben sin 25 års fest, som ble meget vellykket.

Desverre lykkes det ikke å få i stand den utstilling som man ønsket å ha i tilslutning til 25 års jubileet.

Samtidig med klubbens 25 års jubileum feiret juniorklubben sitt 10 års jubileum.

På møte i forbindelse med generalforsamling 1937 brakte formannen herr Lindén i forslag, at klubben i likhet med andre klubber burde utdele en erkjentlighetsnål etter 25 års medlemskap. Dette forslag ble enstemmig vedtatt og dermed var 25 års nålen innstiftet.

På generalforsamlingen i 1939 takket Lindén av som formann etter velgjort arbeid og i hans sted ble den fungerende viseformann og meget aktive medlem, skipsreder F. Walter Johannesen valgt til formann.

Med ham fikk klubben en overmåte interessert og energisk formann, som under de vanskelige okkupasjonsår ledet klubben slik, at dens møter ble til avkopling og oppmuntring under en ellers mørk tid. Det må også regnes til hans fortjeneste at klubben i denne tid ikke ble utsatt for ubehageligheter av noen art. Den fikk tvertimot arbeide i fred og ro og kunne glede seg ved stadig framgang i medlems-tallet.

I 1939 påtok klubben seg å arrangere utstillingen av de innkomne utkast til polarutstillingens frimerkekonkurranse.

På møtet 9. juni 1939 ble den tidligere innstiftede 25 års nål utdelt for første gang til følgende medlemmer:

Amundsen, Borthen, Brun, Sig. Eide, Gjerding, Grundtvig, Kahrs, Lindén, Schou, Thomle, Wiese og Wiik.

Norgeskatalogen ble diskutert på mange møter under krigen og især var dette tilfelle i vårmøtene 1942.

Klubben har også hatt til behandling spørsmålet om utgivelsen av et Norsk tidsskrift med Forbundet som utgiver. Man kom til det resultat, at man ville støtte denne for norsk filateli så viktige sak. B. F. K.s representanter til forbundets landsmøte i pinsen 1941 fikk derfor full-

makt til å stemme for utgivelsen av bladet og at det skulle være organ for klubben. Det ble imidlertid også framholdt at klubben måtte finne en ordning, således at vårt hittil værende gamle hederskronede tidsskrift — Nordisk Filatelistisk Tidsskrift — ikke ble lidende ved utgivelsen av det norske tidsskrift.

Stort sett må man si, at B. F. K. alltid har gått inn for å støtte begge tidsskrifter.

I den store «De. No. La.» utstilling som Oslo Filatelist-Klub holdt 29. oktober—5. november 1942 deltok av klubbens medlemmer Jellestad, Walter Johannesen og Schou og ble tildelt belønninger for sine samlinger som alle omfattet Norges frimerker.

Av andre store saker, som er behandlet skal nevnes «Håndboken» som skal utgis av forbundet. Vårt medlem Jellestad er også her den trofaste medarbeider og man får vel også si den filatelistiske drivkraft.

Forslaget fra Håndbokkomiteen til Håndbokens oppbygning ble livlig diskutert i klubbmøte den 10. april 1945 og der ble nedsatt et utvalg av medlemmer til å gå forslaget igjennom. Dette resulterte i et nytt forslag som ble oversendt Håndbokkomiteen som B. F. K.s forslag.

Det nåværende styre har på mange måter søkt å fremme saker, som skulle gi medlemmene filatelistisk utbytte.

Det har således fått orden i biblioteket og dannet studiesirkler og skaffet klubben en falsifikatsamling m. m.

Klubben har idag 150 medlemmer, og der er i de 35 år den har virket, blitt holdt 330 møter.

Klubben har selvfølgelig sin orden — «Den Blaa Løve».

Den ble opprettet på foranledning av dr. Laastad og innstiftet den 25. november 1912.

Følgende klubbmedlemmer er dekorert med ordenens storkors:

Hroar Grundtvig, Jellestad, Lindén og Schou.

Blant kommandørene er Walter Johannesen og Odfjell.

Sistnevnte er ordenes kanselist.

Klubbens styre i jubileumsåret er:

Skipsreder F. Walter Johannesen, formann. Dommer Otto Maalstad, varaformann. Revisor R. Blytt, 1. sekretær. Sekretær Egil Fakanger, 2. sekretær. Kjøpmann F. C. Svendsen jr., kasserer. Bytteforstander er F. C. Svendsen.

Klubbens representanter i Norsk Filatelistforbund er skipsreder F. Walter Johansen og arkitekt Einar Osc. Schou.

Elektrotekniker Johs. Jelestad er medlem av forbundsstyret.

*

Når jeg nå ser tilbake på disse 35 år og i tankene lar klubbens arbeid og de resultater den gjennom sine medlemmer har oppnådd passere revy, må jeg uvegerlig gjøre den refleksjon og stille det spørsmål: Hvorledes ville vår filatelistiske hobby her i Bergen gjennom årene fortonet seg, hvis det hadde lyktes den store klubb — Kristiania Filatelist-Klub — å binde Bergens Filatelist-Klub til seg allerede i dens første leveår som en filial uten den selvstendighet og frihet, som er betingelsen for vekst og arbeidsglede.

Spørsmålets besvarelse overlater jeg til andre, men personlig sender jeg i dette jubileumsår som i de tidligere en vennlig tanke til klubbens vise fedre, fordi de var mannhaftige og klart så faren ved en sammenslutning på det tidspunkt og på de betingelser.

B. F. K.s motstand mot K. F. K.s filial-tanker avlivet disse for bestandig og det er kommet alle de seinere opprettede klubber til gode.

B. F. K. var imidlertid ikke mot enhver sammenslutning og da tiden for en sådan i et Norsk Filatelistforbund var kommet, fikk den B. F. K.s fulle støtte.

Klubbene er jo dens medlemmer og det er dem, som preger klubbens arbeid og gir dem verdi og anseelse.

B. F. K. har hatt og har fremdeles flere framtrepende filatelister hvis navner er kjent ikke bare av filatelistene her hjemme, men også av den filatelistiske verden forøvrig.

Jeg sikter til de herrer Jellestad og Od-fjell, som ved sine samlinger, sine forskninger, sine foredrag og sine bidrag i våre filatelistiske tidsskrifter har gjort en overmåte stor innsats for såvel norsk filateli som for filateli i det hele. De har også begge fått anerkjennelse herfor i form av medaljer, pokaler, diplomer m. m.

Jellestad er også, som den lysende filatelist han er, blitt første innehaver av Anderssen-Dethloff-medaljen, den høyeste utmerkelse som noen norsk filatelist kan få.

Mine ønsker for 35 års jubilaranten er,

at den også i den tid som kommer, må ha medlemmer som kan gjøre en innsats i vår hobby, og lede den på en slik måte at det arbeid som har vært nedlagt i klubben gjennom årene ikke har vært forgjeves, men bære frukter.

Bergen i november 1946.

Einar Osc. Schou.

MARGINALER

Katalogkomiteen for Norgeskatalogen anmoder samlere som måtte være i besittelse av en eller flere av følgende marginaler, vennligst å gi beskjed om dette i brev til Katalogkomiteen, Postboks 298, Oslo.

Nr. 75 - November 08

» 76 - April 06

» 77 - Juni 09

» 79 - 1902/03, Mai 08

» 83 - November 08

» 98 - Marts 11, September 11

» 99 - Januar 10, Juni 10, August 10, Marts 12, Juni 15, August 18, September 19

» 100 - November 09, Marts 19, August 10, Februar 12, April 12, Februar 13, December 13, Oktober 14

» 102 - November 12, Oktober 15, Oktober 16, April 18

» 103 - Juli 11, Juli 13, November 18, Februar 20

» 105 - April 10, Juli 13, September 16

» 108 - Oktober 12, September 16, August 17, Januar 24

» 110 - Marts 17, April 19, Mai 20, Mai 21, September 21

» 111 - Januar 21

» 112 - November 25

» 118 - Mai 23

» 119 - Mai 30

» 121 - Dec. 23

» 127 - Juli 24, Mai 25

» 128 - Marts 24

» 129 - November 24

» 141 - Mars 33

» 143 - Mars 29

» 145 - Februar 32, November 32, September 33

» 154 - Mai 28

» 157 - November 24

» TJ.4 - Januar 27, August 30, Oktober 30, August 33

» » 10 - Juni 09

» » 12 - Juni 09, Juli 17

DANMARKS FRIMERKER

Av lektor M. HAUGE

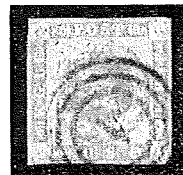
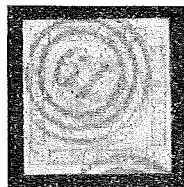
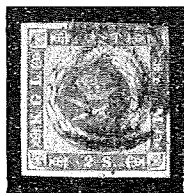
(Fortsettelse fra nr. 10, 1945. De forutgående artikler finnes i nr. 4, 5, 7-8, 9 og 10 for 1945.)

Etter de på side 194 1945 gitte opplysninger skulle det samlede antall trykte ark av Danmark nr. 1 og 2 være henholdsvis 119 386 og 4 793. Detaljopplysningene er hentet fra «Danmarks Frimærker», utgitt av Københavns Philatelistklub 1924 i anledning av det danske postvesens 300-års jubileum. I O. Koefoed: «Danmarks Postfrimærker» er det samlede arkantall oppført med 117 886 og 4 793. Om Danmark nr. 2 er det altså enighet. Om Danmark nr. 1 er meningene

henger sammen med at det i februar 1854 ble vedtatt en ny myntlov, hvorefter *Riksbankdaler* og *Riksbankskilling* skulle byttes ut med de kortere: *Daler* og *Skilling*, som i lengere tid hadde vært brukt i den daglige handel ogandel.

Det kom etterhvert 4 merker av denne serie, 2-4-8 og 16 S, alle av samme type og kun forskjellige i fargen og verdiansettelsen.

Først utkom 4 S og 2 S. I Danmarks Frimærker står anført mai 1854 som ut-

noe delte, men det er vel rimelig at det største tall er det mest sannsynlige. Det forholdsvis beskjedne arkantall av Danmark nr. 2, forklarer den høye pris for dette merke.

VII.

Danmark nr. 3—7 1853—1860. Utgaven med punktert utfylling av sentrumspartiet.

Den danske tekst på Danmark nr. 1 og delvis også på Danmark nr. 2 irriterte de tysksinnede danske undersätter i Slesvig-Holsten. For å unngå denne irritasjon kom det snart fram et forslag om å endre teksten: *Kongelig Post Frimærke* i nr. 1 og *Frimærke KGL. Post* i nr. 2 til: *KGL. Post FR.M.* En slik tekst kunne jo leses både som: *Kongelig Post Frimærke* og som *Königliche Post Freimarke*. Dermed skulle dette irritasjonsmoment være ute av verden.

Samtidig med endringen i selve teksten fikk merkene i den nye serie også en annen verdiangivelse, idet *Riksbankskilling*, som på Danmark nr. 2 er trykt helt ut og på Danmark nr. 1 forkortet til R. B. S., blir erstattet med: 4 S (= skilling). Dette

givelsestid for begge. O. Koefoed anfører imidlertid at 4 S utkom først, og at det kom allerede i november 1853, skjønt — som nevnt — den nye myntlov ble vedtatt i februar 1854. Dette forklarer Koefoed med at de forkortede myntbetegnelser allerede for lengst var tatt i bruk i dagliglivet, og at det for så vidt ikke var noe påfallende at den nye myntbetegnelsen ble tatt i bruk på de nye frimærker før betegnelsen var formelt godkjent av myntloven. En kan vel derfor gå ut fra at Koefoeds anførsel er riktig.

Ellers er det nye 4 S, Danmark nr. 4, ikke vesentlig forskjellig fra 4 R. B. S., Danmark nr. 1. Sentrumspartiet er det samme, likeså de små posthorn i hjørnene. Men den korte tekst og verdiangivelse tillater noe mere utsmykning. På begge sider av de nevnte posthorn er det således blitt plass til en Merkur-stav i det firkantede tekstfelt, i alt 8 Merkurstaver. Danmark nr. 1 har bare 2 slike Merkurstaver, en på begge sider av «Post» i det øvre rammefelt. Mellom tekstrammen og laurbærkransen i midtfeltet er det en punktert utfylling.

Utgivelsen av 8 S og 16 S fikk en nokså trang fødsel.

Som nevnt i en tidligere artikkel var taksten 4 Skilling beregnet på et brev av vekt 1 lodd (= 15.5 g), og etter postloven av 1851 var Fire R. B. S. det eneste eksisterende frimerke. Fotpostmerket 2 Riksbankskilling, Danmark nr. 2, var ikke omtalt i postloven, men Generalpostdireksjonen hadde latt det trykke på eget initiativ til bruk for befordring av lokalpost i København i den indre bydel (innenfor vollene). Behovet for frimerker til høyere verdi enn 4 S oppsto meget tidlig, og Generalpostdireksjonen søkte 14. juni 1853 Finansministeriet om tillatelse til å trykke frimerker til en verdi av 8 S. Finansministeriet svarte at utgivelsen av et slikt merke ikke hadde hjemmel i loven, og mente dessuten at mangelen av et slikt merke hittil ikke hadde vist påtagelige ulemper. Det avslo derfor 18. juni postdireksjonens ansøknin. I august 1855 kom postdireksjonen med en fornyet henvendelse til Finansministeriet. Ansøknin-gen ble atter avslått. I februar 1857 gjorde postdireksjonen Finansministeriet oppmerksom på at den raske utvikling av postbefordringen, spesielt postforsendelser til utlandet, *krevet* frimerker av høyere verdi enn 4 S. Finansministeriet var nå klar over at det virkelig var behov for slike merker, og i mai 1857 ble så forslag om utgivelse av 8 og 16 S-merker vedtatt som lov. I Danmarks Frimærker er oppført juli 1857 som utgivelsestid for begge merker. Koefod anfører dog at 16 S først ble utsendt til posthusene i august.

Omtrent på samme tid begynte forretningsfolk å klage over tidsspillet ved å klippe merkene, og det ble i pressen tatt til orde for at merkene skulle begrenses ved gjennomstikk. Postdireksjonen tok saken under overveielse og innledet forhandlinger med oppfinneren og eieren av den i Stockholm benyttede perforeringsmaskin, Grev A. Sparre. Saken ble først løst i 1863 og skal derfor bli omtalt seinere.

Originalstemplet til S-merkene ble gravert av gravør *Alfred Buntzen*. Det ble så mangfoldiggjort på galvanisk måte, slik som ved Fire R. B. S-merket, men i 10-er blokker, og 10 slike blokker ble satt sammen til en trykkplate. Originalstemplet ble så brukt til de andre 3 verdier av samme serien.

Til venstre for M i FR.M. anbrakte

Buntzen et B som gravørmerke. Det skal være tydelig på alle merker som har skarpt trykk. På mine merker av denne serie er det bare tydelig på 2 S.

Kontrolltegn ble fortsatt plasert i kvadratene. På alle merker i serien finnes en S i det høyre nedre hjørnefeltet, i dettes øvre venstre hjørne. I det venstre nedre hjørnefeltet, i dettes øvre høyre hjørne, står det enten et 2-tall eller et 4-tall. På 2-8 og 16 S finnes bare 2-tall, men på 4 S kan enkelte merker ha 2-tall, andre 4-tall. Det ser ut som om det ved trykningen av 4 S er anvendt forskjellige plater, og at én av disse har kontrolltallet 2. Som regel er imidlertid disse tallene helt uleselige. En ser gjerne bare en fargeklatt, ikke noe skikkelig tall. På nytrykkene, hvorom seinere, kan tallene som regel leses, men nytrykkene er jo trykt på meget glattere papir.

I nr. 10 1945 side 194 sees bunntrykket på Danmark nr. 1 og 2. Bølgelinjene går her ovenfra til venstre og nedover mot høyre. For øvrig har de den stilling som vi populært betegner med «tuppa ned». Vi kan kalle denne retning av bunntrykket for *bunntrykk I*. Tenker vi oss at bølgelinjene har den helt motsatte retning, at de går nedenfra til venstre og oppover mot høyre, og at buene samtidig vreges, så får vi «tuppa opp», har vi en stilling av bunntrykket som vi kan betegne som *bunntrykk II*. På 4 S forekommer enten bunntrykk I eller bunntrykk II, og på 8 og 16 S bare bunntrykk II.

Merkene i denne serien er normalt uttaggede. Alle 4 merker kjennes dog med privat tagging 13, den såkalte «Altona-tagging». Et privat firma i København har også forsynt 2 og 4 S-merker med tagging 12. Ennvidere kjenner en merker som har gjennomstukne kanter. Bortsett fra Altona-taggingen er tagging 12 og gjennomstikk meget sjeldne, og en må være på vakt mot forfalskninger.

Serien har som vannmerke den «lille krone», vannmerke nr. 1, og randvannmerke, altså ganske på samme måte som Danmark nr. 1 og 2. (Se forøvrig artikkel 1 i nr. 9 1945.) Men 16 S forekommer også med vannmerke nr. 2, «stor krone» (se samme art.) Omvendt vannmerke er visstnok bare kjent på 4 S. Som felles tekst for serien kan noteres:

Serien 1854 (53) — 1857 (60).

Merker i noe endret utførelse av Danmark nr. 1 og 2. Motivet det samme. Men teksten er forenklet og verdiangivelsen er ny. Sentrumpartiet har punktert utfylling. Gravyre av A. Buntzen. Bunntrykk skråstilte bølgelinjer, enten ned fra til venstre og oppad til høyre (bunntrykk I) eller omvendt (bunntrykk II). Bølgelinjene brunlige, på 8 S gullige. Vannmerke liten krone, vannmerke I, 16 S også med stor krone (vannmerke II). 4 S med omvendt vannmerke. Ellers randvannmerke som Danmark 1 og 2. Utagget, dog kjent med tagging og gjennomstikk.

2 skilling (2 S).

Danmark nr. 3, opptrer i 3 hovedfarger: blå, mørkeblå og lysblå. De kan betegnes som 3a, 3b og 3c. Opplaget er henimot 80 000 ark. Det avløste Danmark nr. 2, der bare var beregnet for lokalposten i København, men det fikk en langt større anvendelse fra 1. januar 1861, da lokal brevbeholdning ble innført i alle danske byer med over 6 000 innbyggere. At Danmark nr. 2 så snart ble avløst, skyldtes vel ønsket om å endre den irriterende rent danske tekst. Merket kjennes med privat tagging 12 (København) og 13 (Altona).

4 skilling (4 S).

Danmark nr. 4, opptrer i flere forskjellige farger. Først var fargen kastanjebrun, omtrent som Danmark nr. 13d (se s. 195). I følge ordre fra Generalpostdireksjonen ble fargen snart endret til lys gråbrun, omtrent som 13b, antagelig fra midten av 1855. I årene 1857/58 blir fargen nærmest oransjebrun, i 1858 er fargen atter kastanjebrun, og i begynnelsen av 1859 får merket en dyp rødbrun farge. Ut over 1859 ser det ut til at merket er oppbrukt og erstattet av et nytt 4 S-merke, Danmark nr. 7 (med bølgelinjet sentrumsutfylling), som var utsendt i slutten av 1857. Eiendommelig er det at Danmark nr. 4 dukker opp igjen i slutten av 1859 og fortsetter i 1860. Den tyske filatelist C. Lindenberg påstår på grunnlag av et betydelig materiale (bl. a. 8 000 brever) at Danmark nr. 4 er trykt opp igjen på det sistnevnte tidspunkt, og at det dels ble trykt i en mattbrun farge, dels i en lys gulbrun farge. De ser ut som om de danske filatelister deler denne oppfatning. Vi får således følgende fargevarianter:

4a kastanjebrun, utsendt nov. 1853	
4b lys gulbrun, » i midten av 1855 (og 1859/60?)	
4c oransjebrun, » 1857/58	
4d dyp rødbrun, » 1859,	
4e mattbrun, » 1859/60(?)	

For Danmark nr. 4 er offisielt oppgitt et trykt arkantall på ca. 194 000 ark. Her til kommer det antall som er trykt 1859/60, og som er medregnet i trykningstallet for Danmark nr. 7. Størrelsen herav kan neppe fastslås.

Bunntrykk I og II forekommer bare på 4a og 4c og bare med kontrolltall 4. Kontrolltallet 2 er kun kjent på 4b og 4c og kun med bunntrykk II. 4d og 4e har bunntrykk II og kontrolltall 4.

Merket kjennes med den samme private tagging som 2 S og dessuten med gjennomstikk. De forekommer også med omvendt vannmerke.

Bunntrykket er altså dels I og dels II på dette merke. Bunntrykk I er det opprinneligste og sjeldent.

8 skilling,

Danmark nr. 5, utsendtes i juli 1857. Det forekommer i 3 hovedfarger: 5a grønn, 5b gulgrønn, 5c blågrønn. Det kjennes privat tagget 13. Av dette merke er trykt ca. 13 400 ark.

16 skilling,

Danmark nr. 6, utsendtes også i juli (august?) 1857. Her regner vi likeledes med 3 farger:

6a grå, 6b gråfiolett, 6c dyp lilla. Det forekommer dels med vannmerke nr. 1 («lille Krone») og dels med vannmerke nr. II («stor Krone»). Det kjennes også med den private tagging 13. Av dette merke er det bare trykt 5 651 ark. Vannmerke II er kun kjent på 6c, og denne farge er betydelig kostbarere enn de to andre farger.

Trykkfeil: I min forrige artikkel nr. 10/1945 har det innsneket seg en forvirrende trykkfeil på s. 195 nederst. Det står: 1851. 1¹ med varianter. 2² med varianter. Det siste skal være: 2¹.

(Forts.)

MALTA $\frac{1}{2}$ d. gul 1860–1884

Av ALF G. JOHNSEN

Forts. fra nr. 10.

I 1921 holdt Mr. R. B. Yardley, en av Englands mest kunnskapsrike filatelister og seinere president i Royal Philatelic Society, foredrag i nevnte forening om det gule $\frac{1}{2}$ d. Malta-merket. Foredraget ble trykt i The London Philatelist 1921 og 1922 og utkom samtidig i særtrykk. Dette arbeid som var basert på et mangeårig studium og nøyaktige fargeundersøkelser og sammenlikninger, spesielt av brukte merker med lesbar datoavstempeling, er den største monografi som foreligger om dette merke. Mange hadde tidligere forsøkt seg på klassifiseringen av disse gule og gulbrune nyansene og den kronologiske rekkefølge, men fortjenesten av å ha brakt orden i dette fargevirvar tilkommer Mr. Yardley. Han hadde til sin rådighet sin egen omfattende samling og lånte samlinger bl. a. fra nylig avdøde Benj. Goodfellow, æresmedlem i Oslo Filatelist-Klub. Da jeg hadde lest Mr. Yardleys monografi, forsto jeg straks at oppsettingen av min egen samling var foreldet og at jeg hadde for få daterte merker. Dessuten skal jeg ærlig innrømme at jeg løp surr i de mange forskjellige fargenyanser og -betegnelser. Yardley legger nemlig meget vekt på gjennom sterkt forstørrelsesglass å skaffe rede på blandingen av de forskjellige råfarger som er benyttet og finner han f. eks. pigmenter av rødt i fargen, gir han da merket en fargebetegnelse i henhold hertil, uten at man i alminnelighet etter merkets utseende for det blotte øye ville bruke samme nyansebetegnelse. Jeg gjorde noen tilløp til ommontering av min samling, men oppga det snart og samlingen ble liggende urørt. Når jeg nevner at Mr. Yardley benytter ikke mindre enn 22 forskjellige fargebetegnelser, vil det forstås at en må være en dreven fargespesialist for å kunne følge ham, hva jeg langt fra er.

I oktober 1929 ble der pånytt holdt et foredrag i Royal Philatelic Society, London, om Malta $\frac{1}{2}$ d. gult og og denne gang av Sir E. D. Bacon, likeledes en av Eng-

lands betydeligste filatelister og mangeårig president i R.P.S.L. inntil han gikk av og ble kong Georgs privatsekretær som forvalter av dennes store frimerkesamling. Han støttet i det store og hele Mr. Yardleys kronologisering, men var ikke alltid enig i fargebetegnelsene. Han skriver således:

«Man kan vel neppe påtreffe to samlere som kommer overens angående det vanskelige spørsmål om de betegnelser som bør gis de tallrike fargenyanser hos dette merke og sannsynligvis vil de som jeg har valgt ikke vinne bifall av seinere forfattere. Ved bedømmelsen av fargene må samlerne erindre at hvert opplag, hva vanligvis er tilfelle, inneholder mere eller mindre lyse til mørke nyanser av den spesielle farge som er brukt, og når en undersøker stemplede eksemplarer ligger vanskelighetene deri at det er umulig å si hvilke omskiftelser merkene kan ha gått igjennom siden de ble trykt, idet de opprinnelige farger enten kan ha falmet eller blitt forandret av en eller annen årsak.»

Mr. Bacon forenkler iallfall fargeregistret idet han går ned fra Mr. Yardleys 22 nyanser til 13, likesom han benytter delvis andre betegnelser. Mr. Bacon kunne likeledes i sitt foredrag — gjengitt i The London Philatelist — legge fram den autentiske oppgave (gjengitt ovenfor) over datoen for de 29 leveringer med opplagsstørrelser fra De La Rue & Co. til Malta fra juli 1859 til juni 1884. Denne oppgaven var av overordentlig stor betydning for specialsamlere, idet en nå hadde et fast grunnlag å bygge på, for det første over rekkefølgen av de forskjellige trykninger og dernest over de samlede antall. Ved hjelp av datostemplede merker kunne en nå lettere og med større sikkerhet fastslå den spesielle fargenyanse hver trykning besto av.

I de følgende år hadde jeg ikke tid eller anledning til å befatte meg større med

mine samlinger. Jeg fulgte dog med i de stadige auksjoner i London og kjøpte gjennom årene, særlig de siste år før annen verdenskrig, endel objekter idet jeg spesielt forsøkte å skaffe meg hele konvolutter eller datostemplede eksemplarer, således at min samling i dag omfatter vel 300 objekter, hvorav et par 4er blokker og endel par. Av merkene er ca. 220 brukte, herav 43 konvolutter og 86 merker med lesbare datostemplinger. CA utgavene her ikke medregnet. Nå var samlingen blitt såpass stor at selv jeg med min manglende trening i bedømmelse av fargenyanser hadde håp om å kunne sette yellow Malta opp på nytt. Jeg begynte høsten 1942 å studere all litteraturen om dette merket om igjen, men jeg var lenge i tvil om jeg skulle legge Yardleys eller Bacons oppstilling til grunn. I 1934 hadde jeg tilskrevet R.P.S.L., hvor jeg var medlem siden 1920, og forespurt om selskapet kunne anviser meg en ekspert i Malta som velvillig ville gå gjennom samlingen min av det gule 1/2 d. merket. Selskapet ba meg sende samlingen over. Dette ble gjort, og da jeg fikk den tilbake, viste det seg at det var Mr. Yardley selv som hadde gått den igjennom. Merkelig nok var den opprinnelige samlingen fra før 1923 noenlunde riktig katalogisert. Mr. Yardley ledsaget min samling med et elskverdig brev hvori han komplimenterte meg med samlingen.

Men tross den hjelpen jeg hadde fått av Mr. Yardley, bestemte jeg meg dog til å følge Mr. Bacons oppstilling, idet jeg hadde vanskelig for å skille ut alle de nyanser Mr. Yardley benytter (det var bare min eldre samling som han hadde gjennomgått). Hertil kommer at Stanley Gibbons i sin katalog med visse forenklinger hadde adoptert Bacons oppstilling.

Jeg skal ganske kort nevne litt om de forskjellige opplag:

1. trykning. 1. 12. 1860. Blått papir

uten v.m. Taggn. 14. Fargen «buff». Brynildsen oversetter med «semsket bøffellær»; jeg vil nærmest kalle det brun-gult. Strandell bruker betegnelsen semskfarget. «M» avstempling finnes kun på denne utgave.

2. og 3. trykning. Nov. 1861 og 1862. Hvitt papir uten v.m. Taggn. 14. Fargen buff til brunoransje. Vanskelig å få med datoavstempling. Utgaven nov. 61 er særlig semskfarget eller nærmest hva engelskmennene kaller «stone». Utgaven 1862 brunoransje.

4. trykning. Juni 1863 v.m. CC, taggn. 14. Fargen buff til brun.

5. trykning 1864 do.

Samme farge ble brukt til

7. og 8. trykning 1865 og 1866 og med samme vannmerke og tagging. Meget vanskelig eller umulig å skille trykningene fra hverandre. Jeg har i min samling et merke med omvendt vannmerke og et med A26 avstempling.

Mellom 5. og 7. trykning kom

6. trykning i slutten av 1864, v.m. CC, taggn. 14. Fargen er lys (klar) oransje og lett å kjenne.

9. trykning tidlig i 1867, v.m. CC, taggn. 14. Lys rødbrun farge.

I slutten av 1868 kom

10. trykning, v.m. CC, taggn. ujevn «rough» 12½ i lysebrun farge. I denne trykning forekommer en av de meget få varianter, vannrett utagget, kun trykt i 200 eksemplarer, nemlig merket i det nederste høyre hjørne i de 200 ark dette opplag besto av. Min samling omfatter et ubrukt eksemplar.

Hittil har fargenyansene vært til å overkomme, men nå kommer vanskelighetene med

11. trykning fra april 1870 og en del seinere opplag, hvor fargen er oransjegul, varierende fra bleke til dype nyanser skrivende seg fra den mindre eller større farge-mengde benyttet under de respektive trykninger. Til denne oransjegule fargenyans henføres

13. og 14. trykning fra henholdsvis mai 1872 og 1873 samt

16., 17., 18. og 19. trykning fra henholdsvis sept.(?) 1875, 1876, mars(?) 1877 og 1878. Samtlige opplag v.m. CC, taggn. 14.

Sir E. D. Bacon skriver om disse trykk-opplagene:

«Jeg tror ikke at ubrukte merker fra noen av disse trykninger med noen grad

av sikkerhet kan skilles fra hverandre. Det er imidlertid mulig å skille ut de forskjellige trykninger med antakelig nøyaktighet gjennom brukte daterte merker.»

Mens Bacon for disse utgaver nøyer seg med fargebetegnelsen oransjegul, benytter Yardley ikke mindre enn 6 betegnelser: mattoransje, oransjebuff, bufforansje (1. betegnelse hovedfargen), bistre — nærmest gulbrun, gulbuff og buffgul. Jeg har av 14. opplag et med omvendt v.m., likeledes ett av antakelig 17. opplag. Her har jeg også et utagget prøvetrykk.

Mellom 11. og 13. trykning kommer

12. trykning fra mai 1871 med ren skåret «clean cut» taggn. 12½, helt forskjellig fra taggningen i 10. trykning, v.m. CC. Fargen er også her oransjegul.

Midt oppe i de oransjegule opplagene kommer

15. trykning, oktober 1874, med det vakreste av alle de gule ½ d. Merket har en herlig farge som engelskmennene betegner «golden yellow». Fargen er sterkt lysende og med en intensitet som trenger helt igjennom til baksiden av merket. Kan ikke forveksles med noe annet trykkopplag, v.m. CC, taggn. 14.

Den oransjegule farge kommer videre igjen i

20. og 21. trykning fra juli 1878 og 1879 med samme v.m., men taggningen er nå 14 x 12½. Her finnes en ytterst sjelden variant taggn. 12½ x 14. Der finnes et ubrukt par av denne variant i kong Georgs samling og Mr. Yardley skriver at han har sett et enkelt eksemplar.

I 1880 utgis

22. trykning og seinere i samme år.

23. trykning, hvor fargen er lys oransjegul og taggningen igjen 14, v.m. CC.

Endelig som siste opplag med CC vannmerke har vi

24. trykning, hvor fargen er blekgul til lysegul. For mitt øye er det vanskelig å skille denne trykning fra de to foregående. Taggn. 14.

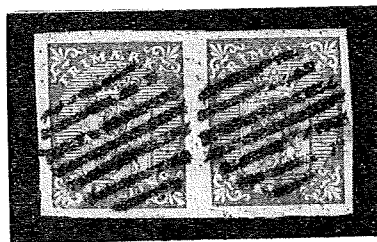
Om de 5 opplag

25., 26., 27., 28. og 29. fra mai 1882 til 1884 på papir vannmerket CA, taggn. 14 er det ikke noe særlig å anmerke. Fargen varierer fra blek og dyp oransjegul til rødlig oransje i siste trykning.

Så seint som 23. juni 1884 leverte De La Rue siste opplag på ikke mindre enn 165 000 merker. Disse var ikke solgte da

det nye grønne ½ d. ble utgitt 1. jan. 1885, men ble solgt samtidig inntil opplaget var utsolgt.

Trass i det forholdsvis store samlede opplag av dette merke, er det ikke lett å få brukte eksemplarer. Stanley Gibbons 1945 noterer priser fra £ 12.— for første trykning til 15 sh. som det billigste av de siste opplag med CC v.m. Årsaken til knappheten må søkes i at merket bare ble brukt på Malta og ikke kom ut til samlere forøvrig. Som en medvirkende årsak nevner A. J. Sefi at merket, som for en stor del ble anvendt til trykksaker, gikk med annet papir til framstilling av fyrverkerisaker som var husindustri på øya.

Norge nr. 1 — Riststempel.

Det her avbildete par er i 1943/44 kjøpt i en frimerkeforretning i Oslo uten at man der kunne si noe om hvorfra merket — eller stemplet — stammet.

Kan noen gi opplysninger som kunne lede til oppdagelse av hvor stemplet har vært i bruk?

Der er intet spor etter blekkannullering på merkene, så en «filatelistisk» avstemping på fjernet blekkannullering er utenkelig. Og ubrukte par av nr. 1 har vel aldri vært så alminnelig at man har hatt bruk for å gjøre det til «brukt» for lettere å få det solgt!

Jeg er tilbøyelig til å tro at en eller annen poståpner i strekstempelform har laget det som erstatning for et bortkommet eller foreløpig fraværende stempel — det er intet i vegen for at han selv har skåret det i kork eller tre. For brukstiden behøver ikke å ha vært lang, men det er nok brukt på flere merker. Kjennes der flere?

Stian Sanness.

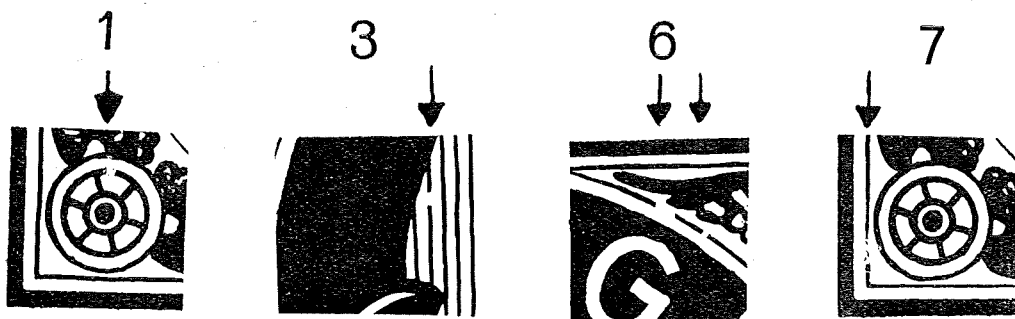
FELLINGSTYPER GRAVERINGSTYPER

Av GOTTFRIED CASPERSEN

Innen de norske frimerkene har vi enkelte eksemplarer som har fellingstype og graveringstype og som av denne grunn er til stor hjelp for typingen. I en del småartikler frametter vil jeg forsøke å vise hvor lett en type kan bestemmes når en kjenner disse små og ofte upåaktede kjennemerker.

feilplaseringer for denne plate, til tross for at typingen har vært utført av erfarne filatelister. Dette viser hvor vanskelig det kan være når en ikke kjenner de forskjellige fellingstyper.

Type 1 er lett å forveksle, men når leseren ser det lille brudd i hjulet kan han være sikker på at det er den rette type.

Det første merke jeg vil omtale er Norgeskatalogens nr. 52, plate III. Her er det enkelte typer som ligner hverandre og som av den grunn er lette å forveksle. Disse typene har jeg ofte sett galt innsatt, ja til og med på utstillinger har jeg sett

Slik er det også med type 3 og 6. Type 7 er karakteristisk med sitt eiendommelige 5-tall i ovalbåndet, så den typer nok alle rett. Imidlertid kan stempelfarge ofte dekke tallet og da kan den brutte inner-ramme være til hjelp ved typingen.

What can philately do for Pease?

In order to avoid misunderstandings, I hereby ask all readers of the above article kindly to make a note that the additional fee suggested by me should be 2 øre (not 20 as stated) in Norway, and correspondingly in other countries.

The quintessence of the article is of course that «the man in the street», in every country shall be stimulated in his interest for building up a lasting peace.

The author.

Postverkets frimerkesalg til Samlere

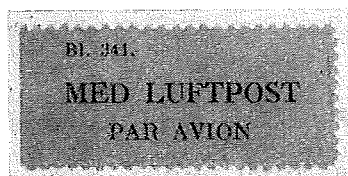
opplyser at antallet av brev sendt med prøveflyvningen Amsterdam—Johannesburg var 1834.

Rettelse.

I vår notis om «Løvermerkene i nye farger» i forrige nummer forekom en kjedelig trykkfeil. Det sto at 20 øre rød og 40 øre mørkgrå den 1. oktober utkom i nye farger: 20 øre sinoberrød og 40 øre mørk gråblå. Det skulle selvfølgelig være 25 øre oransjebrun som hadde forandret fargen til sinoberrød.

FLYPOST NORGE—AMERIKA

Av OMAR ELIASSEN

Endelig er også Norge med i Atlanterhavstrafikken luftvegen.

Da flyene har kortet reisetiden til en femtedel, betyr dette også en epoke i postal henseende.

Det amerikanske flyselskap «American Airlines System» åpnet sin første rute U. S. A.—Norge med første fly fra Oslo (Gardermoen) til New-York 7. april 1946.

Flyet, skymasteren flaggskip «Boston» ført av sjefpilot kaptein W. Y. Hostettler, tok med 54 kg. post fra Norge. Herav ca. 3000 filatelistiske brev.

Det var ikke førstedagsstempling, men både flyselskapet og private hadde trykt egne førstedags konvolutter. Endel av disse brev, deriblant samtlige fra flyselskapet, er stemplet Oslo 7 april (søndag).

Brev sendt med dette fly er ankomststemplet New York 10. april.

20. august åpnet det svenske selskap «Sila» den skandinaviske rute til New York som prøveflyvning for Scandinavian Airlines System, S. A. S.

Alle flyvinger fra nevnte dato medførte post fra Norge. Første prøvefly fra Sverige 17. august var ikke innom Norge.

S. A. S. er en sammenslutning av Sila,

det danske D. D. L. og det norske D. N. L. Første postfly 20. august hadde ikke noe særstempel. Brev sendt med dette fly og stemplet Oslo 20. august er ankomststemplet New-York 22. august.

Før postsendinger med S. A. S. offisielle åpningsfly ble det benyttet et førstedagsstempel i oval form.

Da brevene til denne tur skulle leveres seinest lørdag 14. september, er denne dato antagelig siste stemplingsdato fra Norge. Ankomststemplet New-York 16. september 10.30 og seinere.

Til åpningen av ordinær rute 15. sept. hadde postverket fått nye flotte flyetiketter, trykt hos Fabritius.

De gamle flyetiketter, som vel er kommet i like mange varianter som 10 øre posthorn, slapp dessverre opp noen uker før, og postverket måtte derfor trykke opp endel kriseetiketter på dårlig papir. Disse etiketter har ikke rammelinje og er uten dato i marginalen.

Håkon Viking er det første norske fly i ruten og norsk fly nr. 2 Olav Viking er seinere satt inn.

Oppgave over de første 8 «Sila» og «S. A. S.» flyginger med postmengde:

	Navn på fly.	Fører.	Selskap.	Postmengde.
20. august	Gustav Viking	Peter Bois	Sila	50.2 kg
27. —	Gustav Viking	Richard Lindow	Sila	52.4 »
3. september	Gustav Viking	Niels Steen	Sila	105.3 »
				derav 34.5 kg fra København
7. —	Dan Viking	Conrad Helgeson	D.D.L.	80.4 kg
15. —	Gustav Viking	Seen Gibson	Sila	107.0 »
17. —	Dan Viking	Niels Steen	D.D.L.	35.6 »
21. —	Gustav Viking	Conrad Helgeson	Sila	76.5 »
23. —	Håkon Viking	John Mitchell	D.N.L.	23.5 »
				derav 3 kg fra København

Scandinavian Airlines fly mellomander Prestwich i Skottland og Gander på Newfoundland.
American Overseas Airlines mellomander Shannon i Irland og Gander på Newfoundland.

Katalogisering av de norske frimerkene under krigen.

Det ser ut til at det hersker uenighet om *hvordan* okkupasjonstidens frimerker bør katalogiseres. Der er således foreslått en ordning med en «spesiell rubrikk» for de frimerkene som Poststyret selv sagt måtte sette ut av kraft da lovlige tilstander inntrådte igjen hos oss.

Samtidig er der likevel en hel del av Quislingtidens frimerker som uten videre skal bli stående i den ordinære listen, slike som kronemerkene og Nansen II, mens disse i virkeligheten også var påtvunget og derfor burde slå følge inn i rubrikken med de typiske nazimerkene.

En slik ordning vil bare skape forvirring, bl. a. fordi også de ordinære øremerkene (uten vannmerke) som så dagens lys under okkupasjonstiden i virkeligheten også må betegnes som ulovlige. Dette vil imidlertid være meningsløst og katalogiseringen dermed virke altfor tilfeldig.

Europa har i disse årene gjennomgått en fryktelig epidemi som vi alle er gla for å ha sluppet gjennom — det er mange land som har fått slike skjemmende arr. Men også frimerkene gir tidsbilder som ikke kan raderes ut, tidsbilder som er en avspeiling av selve historien. Det kan vi ikke komme forbi.

Det riktigste må derfor være at *alle* norske frimerker katalogiseres strengt kronologisk. Vi trenger ikke å oppstille en egen rubrikk for denne «5-års-periode» — de norske merkene som kom ut i London bærer nemlig vårt virkelige samlingsmerke H 7. Det trenger ingen forklaring for filatelister, men jeg kan ikke tro at det vil lykkes å få utenlandske frimerkekataloger til å godkjenne en ordning med en sær rubrikk for nazi-merkene.

Carl Dons.

Advokat Goodfellows samlinger.

Auksjonsfirmaet H. R. Harmer, London, meddeler at adv. Goodfellows store Norgessamlinger er solgt under hånden. Kjøpesummen og kjøperens navn er ikke offentliggjordt. Det er mulig at der senere blir en auksjon når kjøperen har tatt ut det han selv vil ha av samlingene.

REVISOR OSVALD TØRJESEN

tidsskriftets forretningsfører, fyller 25. november 70 år.

En har vanskelig for å forbinde Tørjesen med denne alder. Hans ranke skikkelse, raske bevegelser og hans sprudlende humør har også vært god kamuflasje og jeg var meget vantro da jeg ved et tilfelle fikk vite at han skulle ha sett dagens lys i Søndeled ved Risør i 1876.

Tørjesen hører sammen med Oslo Filatelist-Klub hvor han ble opptatt allerede i 1901 og hvor han er å se så å si på hvert eneste møte, til glede for alle medlemmer som kjenner ham. I sin ungdom tilbrakte Tørjesen flere år i Finnland og det er fra dette opphold han har sin interesse for finske frimerker. Han er også en ivrig samler av norske skillingsmerker og er her på en stadig jakt etter vakrere og vakrere eksemplarer. Foruten for disse samlerområder har Tørjesen «ofret» seg for festfilatelien, hvor hans en-manns festkomiteer har skaffet mange samlere glade stunder og minner.

Tørjesen er alltid villig til å gjøre filatelien tjenester. Det var av denne grunn han også påtok seg vederlagsfritt å være tidsskriftets forretningsfører, og på denne stillingen har han ofret megen tid og arebid.

Alle filatelister vil sende ham de beste ønsker for hedersdagen, i håp at man ennå i mange, mange år må få se ham på klubbens møter. En representant for filateliens ypperste egenskaper.

St.

Møtereferater fra FORBUNDSKLUBBENE

D'herrer Sekretærer bes sørge for å sende inn referatutdrag omgående. Referatutdragene må være kortfattede, og skal være Redaksjonen i hende senest 10. i hver mnd. Sterkt forsinkede referater kan ikke påregnes inntatt.

ARBEIDERNE FILATELISTKLUBB

holder nå sine møter i sitt nye, store lokale i Wilsesgt. 1 III.

Vårsemestret omfattet en foredragsrekke av Adolf Jensen over Finnlands frimerker fra 1856—1921.

Adolf Jensens foredragsrekke var meget interessant. I foredragene var der tatt med alt om taggings- og papirvarianter, fargenyanser og gummi. Der var tatt med opplagene på hvert merke samt restopplag som var brent. Nytrykk for samlere og feiltrykk var også tatt med. Hans foredrag høstet sterkt bifall.

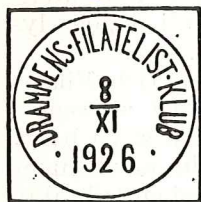
Foredragene er stensilert og er til salgs for medlemmene. Prisen er kr. 2,00.

Den 27. august var det første møte i høsthalvåret. Det ble åpnet av formannen Hoffmann med en tale for klubben. Han ga en oversikt over klubbens arbeidsprogram i høsthalvåret.

Ragnar Løv holdt så aftenens kåseri over temasamling av komponister på frimerker med musikkledsagelse. Hans foredrag var morsomt lagt an og ble lønnet med stort bifall.

Sekr.

DRAMMENS FILATELISTKLUBB

avholdt møte nr. 194 mandag den 14. okt. 1946 på Central Hotell.

Møtet ble ledet av formannen, som refererte innkommen post, deriblant et sirkulære fra Nordisk Forbund i anledning av at Københavns Philatelist Klub overtar redaksjonen

av tidsskriftet fra årsskiftet. Man hadde intet å bemerke hertil.

Som nytt medlem ble enstemmig og med akklamasjon opptatt Osloklubbens formann, herr Arnstein Bernsten.

Ordet ble deretter gitt til aftenens gjest, kontorsjef Jarle O. Stensdal, som kåserte om «Utenlandske tidsskrifter».

Som ny spalte vil vi i tidsskriftet få en kronikk over innholdet av de viktigste utenlandske tidsskrifter vårt tidsskrifts redaktør mottar i utveksling med N.F.F. Den skal redigeres av herr Holtan.

Det var en imponerende bunke tidsskrifter herr Stensdal hadde å gjennomgå, og han forsto på en fengslende måte å karakterisere hvert enkelt.

Når man nå etterhvert kan ofre utenlandsk valuta på sin hobby, var det naturlig at det instruktive foredrag ble påhørt med den største interesse.

De tidsskrifter redaktøren mottar, blir samlet og katalogisert, og vil danne grunnstammen til et tidsskriftbibliotek som må bli meget verdifullt og interessant. Det er også adgang til utlån. — etter avtale.

Foredragsholderen ble lønnet med langvarig bifall, som gjentok seg etter formannens takketale.

Dernest ga Ing. Sverdrup en redegjørelse for festkomiteens arbeid i anledning av klubbens 20 års jubileum den 8. nov.

C. J. K.

BERGENS FILATELIST-KLUBB

327 møte ble avholdt på Grand Hotel Terminus den 10. sept. 1946. Møtet ble ledet av 1ste sekretæren Reidar Blytt da både formann og viseformann hadde forfald. Tilstede var 27 medlemmer.

Referat fra landsmøtet i Oslo forelå i stensilert form og man hadde mottatt de

nye trykte lover fra Norsk Filatelistforbund. Etter lovene skulle der velges representantskap for tiden 1. nov. 1946 til 30. juni 1949. Det ble fra klubben valgt følgende medlemmer til representantskapet:

Johs. Jellestad.

F. Walter-Johannesen.

Einar Osc. Schou.

Aftenens foredragsholder var F. S. Svendsen jr. som kåserte over Frankrikes frimerker med framvisning av hans store, rikholdige samling.

328 møte ble avholdt i Kunsthåndverkskolens lokaler tirsdag den 15. oktober 1946, under ledelse av formannen F. Walter-Johannesen. Tilstede 26. medlemmer.

Som 1ste sekretær istedenfor Reidar Blytt som blir borte fra byen rykket varamannen H. Løsch Gundersen opp.

Til neste møte den 13. november hadde man fått opp Hoffjægermester G. A. Hagemann, som skulle holde ofredrag om og gi en oversikt over den filatelistiske utvikling i Danmark i de siste 25 år. Dessuten som spesialemerne: Danmarks tjenestefrimerker.

Endel utmeldelser forelå. Bytteforbindelser referert. Fra Nordisk Filatelistisforbund var kommet brev hvori referertes en anmodning fra Københavns Philatelist Klub om å få hovedredaksjonen til Danmark for 1947, da klubben skulle feire sitt 60-års jubileum. Man gikk med på det, selv om den egentlig skulle fortsette å være i Norge, men det ble fremholdt at man burde få hovedredaksjonen tilbake igjen seinere.

Fra en anonym giver hadde klubben mottatt et ark 4 skill. Norgeskatalogen nr. 4 utagget. Gaven var gitt til inntekt for klubbens husfond. Arket er av J. Jellestad gjennomgått og beskrevet i Nordisk Filatelistisk Tidsskrift nr. 7.

Aftenens foredragsholder var Abr. Odfjell, som holdt et omrømt og underholdende kåseri over filatelistisk litteratur. Odfjell hadde fra sin rikholdige samling av sådan litteratur tatt med endel eldre og nyere kataloger, tidsskrifter etc. som ble framvist. Kåseriet innbrakte herr Odfjell et velfortjent bifall, og formannen takket ham for den store velvilje han viste klubben ved alltid å stå til disposisjon når et foredrag skulle holdes. Endel litteratur ble av herr Odfjell gitt som gave til klubbens bibliotek.

Løsch Gundersen.
fung. 1ste sek.

Samler-annonser.

På denne plass innrykkes annonser på inntil 5 petitlinjer for kr. 3.00, som må betales ved bestillingen.

U. S. A., Sverige, eldre i Norge, Island og Finnland, også salg. Undersøk de fordelaktige priser.

Ulrik Kirkedam, Arendal.

Jeg ønsker eldre Skandinavia, M. S. A. i blokker, striper. Gir skandinavisk M. S. A. m. m. i bytte. Prøv et utvalg fra

Ulrik Kirkedam, Arendal.

Da jeg selv ikke har tid søker jeg herved forbindelse med dyktig fagmann for montering og teksting av mine mellomeuropeiske spesialsamlinger. Ca. 2000 merker. Tilbud med pris under bill. mrk. «Fagmann» til redaksjonen.

Frankrike. Tilsalgs etter Michel 1943.

Nr. 2 a kr. 450 tilsalgs for kr. 180. Portomerk nr. 34* = kr. 120 tilsalgs for kr. 40. Begge av beste kvalitet.

Dr. A. Berg, Storhaugvn. 23, Stavanger.

Norge nr. 2. 2 sk. m. pent par kr. 50.—. Norge nr. 93. 1909. Kr. 1.— pen stempel kr. 60.—. Norge nr. 94. 1909. Kr. 1.50 pen stempel kr. 60.—. Norge 1910—1946. 500 st. bl. mange jubileum V. merker. Tjenestem. høy katalogverdi, flott byttematerial. Et begrenset antall pakker. Kr. 5.50 pr. pak. + porto.

E. A. Jensen, Gl. Kongev. 62, Trondheim.

Byttebok med flere hundre brukte frimerker fra mange land sendes norske samlere mot bytte i V-merker eller kontant. Oppdrag mottas.

P. Prag, 177, Brompton Road, London, S. W. 3.

Frimerkebytte ønskes med samlere i Norge, Danmark og Finnland. Send forslag til:

Dövstumlerare G. Sundvall, Strömsborgsg. 19, Härnösand, Sverige.

«Frimerker for varer». Et stornre parti norske merker 1925—45 i pagn. fra 50 til 500 st. samt på brev, ark m. m. ønskes byttet med andre varer, eller selges.

L. J. Hval, Casparisgate 4, Oslo.

REELLE BYTTEFORBINDELSER

søkes i Skandinavia.

Aaro Laitinen, Riiikki, Finland.

Referanse:

Harry Nilsen, Grev Wedelsgt. 6, Tønsberg.

Ved forespørsler

til tidsskriftet m å svar-
porto vedlegges.

Abonner på

STAMPS

VERDENS STØRSTE
FRIMERKETIDSSKRIFT

Utkommer i New York
hver uke.

Kr. 13.00 pr. år.

Abonnement tegnes ved
henvendelse til:

Norsk Filatelistisk
Tidsskrift

Postboks 40 - Høvik.

Husk å forny

ABONNEMENTET

Medlemmer
av forbundsklubber
forny gjennom
sin klubb — ikke
direkte.

STORBRITANNIAS FREMSTE FRIMERKEBLAD EIR

The
**PHILATELIC
MAGAZINE**

Utsendt i 35 år uten avbrytelse
og lest av samlere i

NESTEN 50 LAND

Abonnement: 10 sh. pr. år

ABONNER NÅ!

HARRIS PUBLICATIONS LTD.

(MEDLEM: B.P.A., P.T.S., LONDON, C.S.N.T.P., PARIS)

445, STRAND, LONDON, ENGLAND

Ønsker bytte

CSR og besatte CSR merker
mot norske eller europeiske.

Dr. Ant. Uchytíl

Kraslice 1686, CSR.

NORGE OBEGAGNAT

Ønskar Helsaker enligt Postverkets lista:
Kortbrev 1—4, Brevkort 1,4, 18a, 24, Tje-
neste-brevkort 15—17, Söknadskort 1a, 3a.
Hela frimärkshäften. Ark för frimärks-
häften.

Frimärken, luftpostmärken, tjenestefrimär-
ken, offentlig sak — samtliga emissioner,
även nu gångbara — 10—100 av var.

Byter mot obeg. frimärken från övriga
Skandinavien och Europa eller kontant.

*Carl G. Ljungerantz, Fleminggatan 26,
Stockholm.*

Vår dir. Lundström

kommer til Oslo i forbindelse med Oslo

Filatelisk-Klubs 60-årsjubileum.

Gir Skandinavia og Europa 1940—46
meget fordelaktig.

*Ønsker Norge: eldre ubrukte, pakkemer-
ker og kiloverer.*

Skriv i tide for å avtale møte!

FRIMÄRKSHUSET A/B

Mästersamuelsg. 3, Stockholm.

Fransk filatelist- og korrespondanseklubb
søker medlemmer i Norge og de øvrige
skandinaviske land. Code på 12 språk.
Særlige betingelser til de første 10 med-
lemmer fra hvert av de nordiske land.
Gratis annonser. Korrespondanse: Fransk,
engelsk og tysk. Representant for Norge
søkes.

"AMORIQUE"

55 Rue de Coulmiers. Nantes L.I.

Frankrike.

Gode

samlinger og enkeltmerker kjøpes.
Har spesielt interesse av eldre
merker Europa og U.S.A.

Kommisjonshefter mottas.

FINN O. ARNESEN

SKIPPERGATEN 36 = OSLO

Autorisert frimerkehandler.